

Boj je divji. Ne le na bojnem polju, tudi sicer po mestih in okolicih, pa tudi na deželi je ogromno število ubojev in umorov. Zlobneži izrabljajo splošen nered v državi, saj ni sodnije, ni sploh nikogar, kjer bi človek mogel iskati pravico. Zoper upornike se še posebno kruto postopa. Tudi tujci, ki so tamkaj, imajo hude čase. Varstva ni prav nobenega. Domača vlada jih ne čuva, tuje vlade pa nimajo moči, da bi posredovale.

Kantonska vojska naglo osvaja kitajsko ozemlje. Cele pokrajine z 20—30 milijoni prebivalcev se ji priključujejo. Generali, ki so se še pred kratkim borili zoper njo, se podajajo na milost in nemilost. Pred nekaj dnevi je kantonska vojska osvojila glavno mesto Šangaj. To mesto je največje in najbogatejše. Ob osvojitvi je bilo po mestu grozovito klanje, a le kratko. Poveljnik mesta je nato takoj upostavil red in je zagotovil, da bo čuval tudi tujce. V predmestjih pa vlada še medsebojni boj. Predmestja so vsa v ognju, ker uporniki zažigajo vse, kar dosežejo.

In kdaj bo konec tega bratomornega boja? Morda je to šele začetek! Kajti v severnem delu Kitajske je še mogočen mož Čangsolin, ki ima veliko armado, s katero je do zdaj premagal vse nasprotujoče mu generale. Ta mož še čaka, kako daleč pojde kantonska vojska. Ako med obema ne pride do sporazuma, se bo prava vojska šele pričela.

Kako to, da je Kitajska tako nesrečna? Poganstvo je njena nesreča. Poganstvo je zadrževalo ta narod od prave izobrazbe in kulture, pa ga je vrglo v oblast in odvisnost mogočnejšev. Kajti neizobražen narod je vedno — suženj. Katoliški misijoni so sicer v tem času zelo ogroženi, vendar pa je upati, da se po končani vojni krščanstvu odpre pot v to velikansko državo, kjer do 400 milijonov ljudi čaka, da jim zasije luč prave svobode, krščanske omike!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Proračun bo sprejet. Dasi delajo sedanji vladi nasprotno stranke vse mogoče ovire, da bi propadel proračun in z njim vred tudi sedanja vlada, vendar ima vlada že napravljen načrt, ki ji bo popolnoma omogočil sprejetje proračuna do 1. aprila t. l. S tem pa bodo sprejete tudi vse tiste ugodnosti in olajšave, o katerih je »Gospodar« že poročal.

Vse sili v vlado. Da to dela Radič, je razumljivo. On se v opoziciji najslabše počuti, ker se še vedno boji obznanje, čeprav je že odpravljena. Toda on se rad vozi v salon-skem vozu, on rad govori, da ga čuje celi svet, če pa je v opoziciji, je to nevarno. Zato sili v vlado. Da se pokaže udanega, že zdaj glasuje za proračun. — Pa tudi Pribičević sili v vlado, pa magari, da bi tu moral sedeti skupaj s temi nesrečnimi »klerikalci«. Ko je govoril v skupščini o močni vladi, je povdarjal, da bo to moč prinesel le on, če pride v vlado. Pa, kakor je videti, gre proračun in vse drugo delo tudi brez njega in ravno zato gre, ker njega — ni zraven.

Ali samo Srbi ali SHS — to je načela zopet demokratiška stranka pod Pribičevićem in Žerjavom. Ko so radikali pustili Pribičevića na cedilu, jim je ta zagrozil, da bo organiziral prečane proti bivši Srbiji. Ker mu nihče ni zapal, pa je začel ravno nasprotno delovati za enotno srbsko vlado brez Hrvatov in Slovencev. Prepričani smo, da mu bo tudi to izpodletelo. Toda SDS se s tem pokaže v najgrši luči. Kdor tako dela, ne zasluži, da bi mu le eden Slovenec zaupal. Pa se še najdejo, ki volijo take, ki berejo njihovo »Domovino«!

SLS in njen ugled v Beogradu se najboljše spozna, če čujemo, kaj o njej pravijo njeni zavezniki: V dosedanjem kratkem času trajanja našega sodelovanja v vladi se je pokazalo, da je bila misel sodelovanja radikalov s SLS zelo srečna kombinacija. V celem dosedanjem skupščinskem delu, posebno pri izvajanju proračuna preko skupščine in vseh tistih velikih temeljnih reform, ki imajo za cilj, dati naši finančni politiki večjega razmaha in omogočiti čim hitrejšo sprejetje potrebnih ukrepov za ublažitev težavnega gospodarskega stanja v državi, kateri se izražajo v velikem številu amandamentov finančnega zakona — smo naleteli pri naših zaveznikih vedno na polno razumevanje, na dobro voljo za delo in pripravljenost, da prevzamejo odgovornost za tiste reforme, ki so koristne in v sploš-

ša, naj bi bila še taka gneča, ji ni bilo niti treba reči: »Umaknite se!« vsak se ji je umaknil, čim jo je zagledal. To ji je bilo že kar videti!

Bogata je bila, ponosna, smela. Oče, župan, stari Bartek Kružel, katerega so še po dedu nazivali Marcin Beli, vdovec, jo je imel edinko in ni videl drugega kot samo njo. Imel je kakih šestdeset oral zemlje, pet gozda, obširno gospodarstvo in mlin.

In oči je imela take, kot sam živ ogenj, prav kakor bi v vodi gorelo. Če se je ozrla v človeka, pa naj jih je imel tudi že sedemdeset, mu je šlo kar do kosti. Ko jo je ugle dal neki fant iz Ostrovskega, ki je vino vozil na prodaj, se je s pleči uprl ob voz, za hip niti koraka ni mogel storiti, beseda mu je zastala in samo usta je odprl. Ona se je zasmejala, šla mimo, on pa je rekel nato: »Ali se je sam hudobec oblekel za žensko, ali kaj? Ko bi take-le bile v peklu, bi tam rad gorel če treba do ušes.«

Ljudje je niso imeli radi zaradi skoposti in ošabnosti. Bilo ji je že dvajset let, a še nihče ni slišal, da bi se zanimala za kakega fanta.

»Ali se ne boš možila, Marina?« jo je vprašala teta. »Ali me je kateri vreden?« je odgovorila. »Ali niste slišali, tetka, kako je pripovedoval stari Buda, kako je kraljevič prišel po kolarjevo hčer?«

»Prazne besede. Da bi te nazadnje le ne dobil kak priprost gorjanec!«

»Še misliti ni!«

Ošabnost in domišljavost sta jo imeli kakor na verigi. Je že taka bila.

Pa se je vendar moralo zgoditi, da se je sestala z Jaškom Mosjenžnim . . .

To je bilo pa tako. Ni mogel pozabiti Marisje Hoholvske, ki jo je ljubil, dasi so od takrat minila že tri leta.

nem interesu države in ljudstva, brez ozira, ali se bodo morda trenutno tikale strankarskih interesov, bodisi posameznikov, bodisi celih strank. Prepričan sem, da bo to medsebojno zaupanje, ki se je zgradilo na skupnem delu, za daljši čas ohranilo v bodočnosti medsebojne korektne in solidne odnose med nami in našim zaveznikom.

Kaj je novega?

Občni zbor Županske zveze se je vršil v nedeljo, dne 27. marca, dopoldne ob 10. uri v dvorani Zadržne banke v Mariboru. Predsednik dr. Leskovar je podal poročilo o delovanju v preteklem letu. Dr. Veble je razpravljal snov občina in oblastna skupščina. G. Ozvatič je podal blagajniško poročilo. Sklenilo se je, predlagati na merodajnih mestih, da se po novem občinskem zakonu občine združijo radi lažjega uradovanja po župnijah, in ne po političnih mejah, kakor predvideva zakonski načrt. Izvolil se je dosedanji društveni odbor v celoti tudi za tekoče leto.

Romanje v Assisi in Rim. Dne 19. maja t. l. odpotujejo romarji iz Zagreba na grob sv. Frančiška in sv. Cirila. Ker se pričakuje, da bo romanje veličastna manifestacija slovanske katoliške zavednosti na grobu sv. Cirila, se naprošajo č. gg. duhovniki, da se za romanje zainteresirajo, da bo udeležba čim častnejša. Kdor se želi romanja udeležiti, se mora najkasneje do 20. aprila prijaviti in s prijavo doposlati najmanj 500 Din. Ostanek pa mora biti izplačan najkasneje do 5. maja. (Položnice za pošiljanje denarja zahtevajte od odbora.) Ako se kdo ne bi mogel romanja udeležiti, se mu povrne denar z odbitkom 25 Din. Ako se pa ne odjavi do 15. maja, se mu odtegne 100 Din. Cena za 3. razred znaša 1200 Din, za 2. razred 1650 Din. V tej svoti je vračunano: prenočišče, hrana, potrebni prevozi in take, samo v Assisiju in Rimu, ter vožnja po železnici samo v Italiji. Vsak udeleženec mora doposlati odboru pismeno izjavo svojega občinskega urada, odnosno v mestu od redarstva, da ni proti njegovemu potovanju v Italijo nikake zapreke. Kdor ima vizum, ni treba te izjave. Učitelji in učiteljice, ki se žele romanju pridružiti, naj zaprosijo rednim potom za dopust 14 dni, katerega jim bo ministarstvo v to svrhu podelilo. Na naših železnicah bomo tudi dobili 50% popust. Ako želi kdo ostati več časa v Italiji in obiskati tudi druga mesta, naj se obrne na odbor za informacije. Ako želi kdo obiskati Neapolj, Pompej, Vezuv, naj se prijavi odboru romanja, kateri bo omogočil udeležencem po 26. maju izlet v gorena mesta. Cena se bo objavila pozneje. Toda vsak tak izletnik mora imeti vizum, ker se po vrne pozneje, kakor ostali romarji. Denar in vsa vprašanja glede romanja je poslati na odbor romanja, Zagreb, Kaptol 9. — Na potu v Rim se ustavimo en dan v Benetkah, Padovi ter en dan in eno noč v Assisiju. Od 22. do 27. se bomo mudili v Rimu, kjer si bodo romarji ogledali njegove znamenitosti ter prisostvovati veliki papeževi sv. maši, popoldne istega dne pa svečani akademiji v zavodu sv. Jeronima. Program potovanja ter ogledovanja znamenitosti v posameznih mestih bo z nekaterimi drugimi navodili posebej natisnjen in doposlani romarjem.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru. Dne 22. marca 1927 se je vršila odborova seja Slovenskega obrtnega društva v Narodnem domu, na kateri se je razpravljalo o delovanju za pomočniško in vajeniško razstavo, ki se vrši meseca junija 1927 skupno z obrtno nadaljevalno šolo, o pomočniškem zabavnem večeru, ki se je vršil v gostilni Puntigam, o pomočniškem izletu dne 15. maja t. l. v prid vajeniškemu domu in o uspehu cvetličnega dneva, ki se je vršil dne 19. marca 1927 v prid pomočniškemu in vajeniškemu domu. Na isti seji se je izvolil tudi posebni odsek, kateri ima nalogo, čimprej napraviti načrt za intenzivnejše zbiranje prispevkov za obrtni dom, kateri bo po dovršitvi predložen na posebnem sestanku vsem gg. načelnikom zadrug, vodstvu obrtno nadaljevalne šole in nadzorništva obrtne oblasti v odobritev. — Odbor.

Oblastna skupščina za ceste v gornjegrajskem okraju. Demokratiški krogi so zelo v zadregi, ker vidijo, da SLS dosega uspeh za uspehom za Slovenijo. In če le kje morejo najti kako zadevo, ki je radi danih razmer še ni bilo mogoče urediti, jo glodajo in gonijo z njo velik tamtam. Tako so v svojem časopisu te dni zagnali zopet hrup radi ceste med Lučami in Solčavo. Ta cesta je bila že tako izgotovljena, da je bila uporabna za avtomobilni promet.

Ni šel več v Koščeliske in se je tudi malo potikal po Zimskem ali Stalnem, kakor pravijo, Podhalju, ampak se je držal bolj v dolini. Sviral ni več toliko, zato pa se je bolj bavil s tesarskim ali žagariskim delom, ako pa je igral, je igral stokrat lepše nego poprej. Dosti je, če so ga celo ogrski cigani hoteli vzeti v svojo bando, ti pa so vendar igrali v Budi in v Pešti. On pa ni hotel.

Zvedel je, da lahko dobi delo pri Gonsjorku v Rogožniku pri drveh in je vstopil v službo.

Dekleta in ženske so ga bile vesele, ker so slišale o njem, da zna Jasjek svirati, da ga mu na svetu ni para. Pravili so pa tudi o njem, da se že tri leta ni zmenil za nobeno dekle. In tudi v Rogožniku je gledal na Rogožničanke kakor na gavrane na smreki. Tako malo mu je bilo do njih.

A to ni trpelo dolgo. Pove mu Kuba Gonsjorek, tisti, ki je imel žago:

»Čuj, Jasjek, ali bi mi nesel k Belemu Martinu ječmen v mlin?«

»Dobro! Ponesem!«

In stari Gonsjorek se posmeje ter pravi: »Ali si že videl mlinarjevo hčer?«

»Katero?«

»Županovo hčer.«

»Ne.«

»Le glej, varuj se, da te ne sne.«

»Ej, če me doslej še nič ni snedlo, me tudi ta ne bo.«

»Varuj se, ti pravim. Sincikov Štefan iz Ludzimirza se je zaradi nje preselil v Pešto, Kuba Gonsjorek iz naše zlahte, Rogožničan, pije, da se Bog usmili, Vaclav Jahinjak, tisti Kasin, pa je tak, kakor bi se mu bila pamet zmesala. Star dedec sem že, a če jo vidim, mi kar po ušesih zvoni! Postavno dekle, kakor iz lesa!«

Povodenj v preteklem poletju pa jo je tako razdrila, da sedaj z nobenim vozom ne morejo preko udrtin. Dasi je šlo več prošelj na razne merodajne urade, vendar do zdaj ni bilo mogoče doseči kritja za popravilo te ceste. Ko se je sestala oblastna skupščina, so poslanci SLS iz tega okraja in tudi poslanec dr. Goričan iz Celja stavili takoj nujen predlog za popravilo te ceste. Oblastna skupščina je sicer priznala nujnost teh predlogov, vendar ga ni mogla izvesti, ker še nima denarnih sredstev na razpolago. Oblastna skupščina čaka na sprejetje proračuna v Belgradu, na kar pridejo vsa javna dela v območje oblastne skupščine, ki se bo dela tudi takoj lotila. Kaj pa SDS? Ta ni o tej zadevi, o kateri tako kriči, stavila nobenega predloga oblastni skupščini. Ta je na delu, da prepreči sprejetje proračuna v Belgradu in sprejetje onih dodatkov, v katerih se izročuje javna dela oblastni skupščini. Enako dela proti, da bi se sprejeli dodatki, v katerih je med drugim tudi ta, da pride bivše deželno premoženje v last in v uporabo oblastnih skupščin. Istočasno pa v časopisu zahteva, naj oblastni odbor kar zdaj na ta poročila najame posojilo, kar bi baje lahko, pa noče! Ta dvoiličnost naših demokratov, ki se tudi v Savinjski dolini in v gornjeradgorskem okraju pehajo za stvar, katero na drugi strani podirajo, naj se javno pribije. Nič naj ne vprašujejo, ali imamo oblastno skupščino in oblastni odbor, ali ga nimamo! Povemo jim, da SDS res nima oblastne skupščine, ne odbora v svojih rokah, česar je narod lahko vesel, pač pa ga ima SLS, ki bo tudi to stvar uredila tako, da bo slovenski narod popolnoma zadovoljen!

K goljufiji s čekom 60.000 Din. Pred kratkim smo poročali, da je omenjeni slepar Bogomir Lipič nakazilo opremil z originalnim faksimilom g. Baumana iz St. Ilja Sl. g., tako da bi bil ček kot pravičen in pristen. Policijska poizvedovanja so pa dognala in resnici na ljubo priobčimo, da je goljuf sam s črnim podpis g. Baumana falzificiral. Ponaredba podpisa je tudi tako očitno slaba, da se že na prvi pogled vidi, da je falzifikat, in če bi bil denarni zavod pri izplačilu z isto previdnostjo postal, kakor postopajo v takšnih slučajih drugi denarni zavodi mariborski, bi imela policija sleparja že v zaporu. Sledi so se že našle in je upati, da pride goljuf vseeno v kratkem v roke pravice. Po najnovejših vesteh je goljuf Lipič pobegnil v Avstrijo. Dan po izvršeni goljufiji so ga videli v Špilju. Po mestu se govori, da so ga v Avstriji že aretirali, vendar policija v Mariboru še ni dobila nobenega tozadevnega obvestila.

Nagla smrt je zadela v prvi polovici marca Stefana Bukoveca iz Kobilja na Prekmurskem. Usodnega dne je ves dan delal v vinogradu in zvečer se je vračal domov poln zadovoljstva in popolnoma zdrav. Doma je povečerjal, se vlegel k počitku, krog ene pa mu je nenadoma postalo silno slabo in smrt mu je pretrgala nit življenja. Ta slučaj je vzbudil v celi vasi veliko presenečenje.

Vino spremenili v vodo. P. Dugolič iz B. v Prekmurju se je nekega dne vračal z vozom iz vinograda. Peljal je sod vina. Med potjo ga je napadla žeja in ker se je peljal mimo neke gostilne, je zavil na dvorišče, sam pa se je podal v sobo. Liter za litrom je romal na mizo in pil je vsak. Ko so nekateri videli, da je možakar pozabil na voz zunaj, so si dovolili precej izvirno zabavo. Odprli so sod, ga izpraznili in potem napolnili s studenčnico. Debelo je gledal prevarani Dugolič, ko je doma mesto vino postavil — pred družino na mizo vrč vode.

Dve igli pojedel. Krojaški učencec Ivan Kuzma v Prekmurju je pred leti pogoltnil po nesreči iglo za ovratnik. Ker to ni imelo nikakih posledic in sploh ni čutil bolečin, je na celo stvar kmalu pozabil. Pred kratkim pa se je igla zganila in se prerila skozi drob do kože, tako da se je dala otipati. Kuzma se je podvrnil operaciji, ki je dobro uspešna. Veliko pa je bilo začudenje, ko so izvlekli navadno šivanko iz rane, ne pa igle za ovratnik. Za šivanko pa fant sploh ni vedel, da jo je pogoltnil. Mogoče bo čez čas priromala tudi druga igla pod kožo.

Dva vloma v Mariboru. V noči od četrčka na petek sta opazila službujoča detektiva, da so vrata trgovine Roze Lepoša v zgornji Gosposki ulici na cesto odprta. Zbudila sta gospodarja in ugotovili so, da je bil izvršen v trgovino vlom ter so nepoznani storilci odnesli okrog 100 Din kovane denarja, 1500 cigaret, 5 steklenic konjaka in 5 kg čokolade v skupni vrednosti 1225 Din. Domači, ki spe v sobi tik trgovine, niso ničesar slišali. Čudno je, da se ne

»Nič se ne bojim!«

»Ali si zagovorjen proti čarovnijam?«

»Sem.«

Zdaj je pa stari Gonsjorek postal radoveden. Nagnil je sivo glavo z dolgimi spletenimi kodri ob sencih proti Jašku in vprašal: »Kaj praviš? Da imaš? Ne bom te izdal. Povej mi.«

»Kar imam, pa imam — kaj vam za to?«

»Ali pri sebi nosiš?«

»Zmerom.«

»Kje? Za pasom?«

»Mogoče, če bi bil dosti širok.«

»Kako to, tega ne razumem.«

»Veste, oče — ko bi bil tako širok, da bi srce zakril . . . Kje je tisti ječmen?«

Stari Gonsjorek pa ga gleda in vpraša:

»Ali se na srce deva tista reč?«

»Seveda.«

»Kako pa? Ali se pilepi, kakor obliži?«

»Nič se ne pilepi; požreti je treba, da pride v srce«, pravi Jasjek.

Stari Gonsjorek je zmajal z glavo. »Tako nekako čudno govoriš«, pravi. »Ali mi pokažeš? Še jaz bi požrl.«

»Ej no, morali bi iti v Koščeliske, da bi videli, kakšno je tisto.«

»Ali je od tam?«

»Od tam.«

»Kdo pa ti je dal?«

»Kaj toliko vprašujete? Kje je tisto žito?«

(Dalje prihodnjilj.)